

Jaarverslag 2019

Maatschappelijk Verantwoord Beleggen

INLEIDING

Pensioenfonds Vervoer vindt het belangrijk op een maatschappelijk verantwoorde manier te beleggen. Het fundament van het beleid op gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen (hierna: MVB) bestaat uit vijf pijlers. Ieder half jaar rapporteren we over de ontwikkelingen op het gebied van verantwoord beleggingen.

Ontwikkelingen rondom het maatschappelijk beleggingsbeleid van Pensioenfonds Vervoer

Dit waren de belangrijkste ontwikkelingen in 2019:

- In de eerste helft van 2019 heeft Pensioenfonds Vervoer verantwoording afgelegd aan zowel de *Principles for Responsible Investment* (PRI) als de Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling (VBDO) over MVB en ESG integratie binnen de beleggingsportefeuille. Jaarlijks geven deze organisaties scores aan pensioenfondsen en vermogensbeheerders die bij hen aangesloten zijn. Deze scores zijn een indicatie van de wijze waarop deze organisaties omgaan met MVB.
 - De PRI heeft Pensioenfonds Vervoer op vijf hoofdonderdelen gescoord. Voor het eerst heeft Pensioenfonds Vervoer, op drie onderdelen, de maximale score gekregen (A+). Op vier van de vijf onderdelen scoorde Pensioenfonds Vervoer beter dan onze groep van gelijken (*peer group*) en op één onderdeel scoorde het fonds hetzelfde als deze groep.
 - VBDO heeft Pensioenfonds Vervoer op vier hoofdonderdelen gescoord. Pensioenfonds Vervoer kreeg 1 ster (5 sterren was de hoogst haalbare score). Ten opzichte van 2018 is Pensioenfonds Vervoer gezakt naar plaats 30 in de ranglijst.
- Nadat Pensioenfonds Vervoer eind 2018 het IMVB-convenant ondertekend heeft, heeft een vertegenwoordiger van het fonds in 2019 deelgenomen aan de werkgroep die het instrumentarium voor het IMVB-convenant heeft uitgewerkt. Dit instrumentarium is eind 2019 openbaar gemaakt en is bedoeld om pensioenfondsen te helpen om de doelstellingen van het IMVB-convenant te implementeren in hun beleid.
- Het bestuur van Pensioenfonds Vervoer heeft in 2019 Achmea Investment Management aangesteld als nieuwe uitbestedingspartij voor maatschappelijk verantwoord beleggen. Achmea Investment Management adviseert Pensioenfonds Vervoer in brede zin over verantwoord beleggen, en voert vanaf eind 2019 dialogen met bedrijven uit de beleggingsportefeuille. Vanaf 2020 zal Achmea Investment Management ook stemmen op aandeelhoudersvergaderingen namens Pensioenfonds Vervoer en adviseren over uitsluitingen. Gezamenlijk met Achmea Investment Management zal Pensioenfonds Vervoer in 2020 het beleid voor maatschappelijk verantwoord beleggen herijken.

Ontwikkelingen binnen de MVB pijlers

Doelinvesteringsen

Doelinvesteringsen zijn investeringen waarvan we verwachten dat ze bijdragen aan het verwezenlijken van de Sustainable Development Goals (SDG) van de VN. Pensioenfonds Vervoer heeft twee soorten doelinvesteringsen, gezamenlijk ter grootte van € 53 miljoen (eind december 2019). De eerste is het Actiam Microfinancieringsfonds, de tweede het Actiam-FMO SME Finance Fund dat leningen verstrekt aan financiële instellingen in opkomende- en ontwikkelingslanden. Een voorwaarde voor het verstrekken van een lening is dat deze wordt gebruikt voor het verstrekken van MKB-kredieten.

ESG integratie

‘ESG-integratie’ betekent dat we in het beleggingsproces ook rekening houden met *environmental, social & governance* zaken (gezamenlijk: ESG). Pensioenfonds Vervoer bevraagt al zijn vermogensbeheerders over de wijze waarop zij ESG-integratie beoefenen en spoort hen, waar nodig, aan om hierin verdere stappen te zetten. Mede door gesprekken met Pensioenfonds Vervoer zijn inmiddels alle vermogensbeheerders die mandaten beheren voor Pensioenfonds Vervoer ondertekenaar van de Principles for Responsible Investment van de Verenigde Naties.

Net als in voorgaande jaren zijn in 2019 alle beheerders van aandelenportefeuilles en vastrentende waardenportefeuilles op ESG-integratie geanalyseerd en beoordeeld. 20 van de 24 managers van Pensioenfonds Vervoer hebben afgelopen jaar verbeteringen laten zien op gebied van verantwoord beleggen. Daarnaast scoren de managers van Pensioenfonds Vervoer gemiddeld aanzienlijk beter dan hun peer group in termen van hun PRI-scores.

Stemmen

In 2019 heeft Pensioenfonds Vervoer tijdens 99,3% van de aandeelhoudersvergaderingen van de vergaderingen waar we konden stemmen ook daadwerkelijk gestemd.

Van de voorstellen waarover is gestemd, is 97% ingebracht door het management en 3% door aandeelhouders. De belangrijkste onderwerpen waar het pensioenfonds tegen voorstellen van het management heeft gestemd, waren ‘beloning’ en ‘benoeming van bestuurders’. Van de aandeelhoudersvoorstellen viel 54% in de categorie ‘goed bestuur’ (bijvoorbeeld beloningsbeleid, voorstel benoeming directielid), 34% in de categorie ‘sociaal’ (bijvoorbeeld arbeidsomstandigheden, diversiteit van management) en 11% in de categorie ‘milieu’ (bijvoorbeeld rapporteren over CO₂-uitstoot). Pensioenfonds Vervoer heeft in een meerderheid van gevallen voorgestemd bij voorstellen op het gebied van milieu.

Voor meer informatie verwijzen u naar de stemrapportages op onze website.

Dialogo met het management van ondernemingen (engagement)

Engagement heeft als doel om via een dialoog met bedrijven verbeteringen bij deze bedrijven door te voeren. Het feit dat de dialoog wordt aangegaan, betekent lang niet altijd dat deze bedrijven slecht opereren. Wel betekent het altijd dat er op één of meer onderdelen ruimte is voor verbetering. Hermes Equity Ownership Services (EOS) voerde in 2019 namens Pensioenfonds Vervoer de dialoog met ondernemingen wereldwijd. Zij praten over ESG en de strategie, risico's en communicatie.

In 2019 heeft Hermes EOS met 644 bedrijven uit de portefeuille van Pensioenfonds Vervoer gesprekken gevoerd. Deze bedrijven vertegenwoordigen gezamenlijk ca. 60% van de waarde van de aandelenportefeuille van Pensioenfonds Vervoer.

In de categorie milieu werd het meest gesproken over klimaatverandering (343 bedrijven). Binnen de categorie sociale thema's gaat de engagement veelal over mensenrechten (53 bedrijven). Bij de dialoog over goed bestuur was het meest besproken thema de vergoeding van het bestuur (94 bedrijven).

Daarnaast heeft Achmea Investment Management eind 2019, mede namens Pensioenfonds Vervoer gesprekken opgestart met 13 bedrijven over mensenrechten, arbeidsnormen, milieunormen en anti-corruptie.

Voor meer informatie verwijzen we u naar de engagementrapportages op onze website.

Uitsluitingen

Eind 2019 stonden 51 bedrijven op de uitsluitingenlijst. Dat betekent dat we niet in deze landen en bedrijven beleggen. In 2019 zijn 12 nieuwe bedrijven toegevoegd aan de uitsluitingenlijst. 7 bedrijven zijn van de lijst verwijderd.

De redenen voor uitsluiting zijn:

- Schending van mensenrechten: 16 bedrijven
- Betrokkenheid bij controversiële wapens: 19 bedrijven
- Milieuverontreiniging: 5 bedrijven
- Schendingen van werknemersrechten: 3 bedrijven
- Corruptie: 6 bedrijven
- Schending van mensenrechten in combinatie met betrokkenheid bij controversiële wapens: 2 bedrijven

Ook staan er zes landen op de uitsluitingenlijst. Dat betekent dat Pensioenfonds Vervoer geen obligaties in de portefeuille heeft die door de overheid of aan de overheid gerelateerde instanties van uitgesloten landen uitgegeven worden. Commerciële bedrijven uit de uitgesloten landen kunnen wel onderdeel van de portefeuille zijn.